

ISSN 1815-3070

Лінгвістичні студії
Linguistic Studies

Випуск 32

2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
LINGUISTIC STUDIES

МІЖНАРОДНИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано в 1994 р.

Випуск 32

Вінниця ДонНУ ім. Василя Стуса 2016

Редакційна рада: Флорій Бацевич, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Алеш Бранднер, доктор габілітований, професор (м. Брно, Чеська Республіка); Іван Вихованець, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (м. Київ, Україна); Майя Всеволодова, доктор філологічних наук, професор (м. Москва, Російська Федерація); Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Станіслав Жажа, доктор габілітований, професор (м. Брно, Чеська Республіка); Ніна Клименко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (м. Київ, Україна); Марія Конюшкевич, доктор філологічних наук, професор (м. Гродно, Республіка Білорусь); Тетяна Космеда, доктор філологічних наук, професор (м. Познань, Республіка Польща); Олексій Кретов, доктор філологічних наук, професор (м. Воронеж, Російська Федерація); Чеслав Ляхур, доктор габілітований, професор (м. Ополе, Республіка Польща); Володимир Манакін, доктор філологічних наук, професор (м. Запоріжжя, Україна); Анатолій Мойсієнко, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Лариса Пісарек, доктор габілітований, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща); Людмила Попович, доктор габілітований, професор (м. Белград, Республіка Сербія); Ігор Проценко, доктор філософії, доцент (м. Асунсьйон, Парагвай); Василь Рагавцов, доктор філологічних наук, професор (м. Могільов, Республіка Білорусь); Міхал Сарновський, доктор габілітований, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща); Світлана Соколова, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Пшемислав Юзвікевич, доктор філологічних наук, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща).

Редакційна колегія: Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (головний редактор) (м. Вінниця, Україна); Ілля Данилюк, кандидат філологічних наук, доцент (веб-редактор) (м. Вінниця, Україна); Інна Богданова, кандидат філологічних наук (відповідальний секретар) (м. Вінниця, Україна); Михайло Вінтонів, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Ірина Домрачева, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Олена Карпенко, доктор філологічних наук, професор (м. Одеса, Україна); Ірина Кочан, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Жанна Краснобаєва-Чорна, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Галина Лукаш, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Володимир Мозгунов, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Віра Познанська, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Анатолій Приходько, доктор філологічних наук, професор (м. Запоріжжя, Україна); Михайло Сенів, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Ганна Ситар, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Мар'ян Скаб, доктор філологічних наук, професор (м. Чернівці, Україна); Микола Степаненко, доктор філологічних наук, професор (м. Полтава, Україна).

Рецензенти:

Біскуб І.П., д.філол.н., проф., завідувач кафедри прикладної лінгвістики Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки;

Грещук В.В., д.філол.н., проф., завідувач кафедри української мови Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка;

Олексенко В.П., д.філол.н., проф., декан факультету філології та журналістики Херсонського державного університету.

Видання затверджене ВАК України як фахове («Перелік № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. – 1999. – № 4); («Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. – 2009. – № 12; затверджено постановою президії ВАК України від 18.11.2009 р. № 1-05/5; Наказ № 515 МОН України від 16.05.2016 р.). Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії КВ № 21878-11778ПР від 18.01.2016 року. Затверджено до друку вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса (№ 14 від 02 грудня 2016 р.).

Засновник: Донецький національний університет імені Василя Стуса МОН України.

Використання матеріалів серії «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» передбачає обов'язкове покликання на них.

Офіційний сайт збірника: <http://www.linguisticstudies.org/>.

Л 59 **Лінгвістичні студії / Linguistic Studies**: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т ім. Василя Стуса; гол. ред. А. П. Загнітко. – Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2016. – Вип. 32. – 120 с.

Print ISSN 1815-3070

Online ISSN: 2308-0019

ISBN 966-7277-88-7

Розглянуто актуальні проблеми теорії мови, з'ясовано напрями еволюції морфологічних і синтаксичних категорій, визначено актуальні проблеми зіставно-типологічного вивчення мов, а також лінгвістики тексту, дискурсології й дискурс-аналізу, встановлено особливості функційної семантики фразеологічних і лексичних одиниць, окреслено особливості розвитку етнолінгвістики, лінгвокультурології та ономастики, висвітлено напрями прикладної лінгвістики; висловлена оцінка актуальності та значущості нових лінгвістичних праць.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

© Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2016

© Автори статей, 2016

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF UKRAINE
VASYL' STUS DONETSK NATIONAL
UNIVERSITY

**LINHVISTYCHNI STUDIYI
LINGUISTIC STUDIES**

INTERNATIONAL COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

The collection was established in 1994

Volume 32

Vinnytsia Vasyl' Stus DonNU 2016

Editorial Council: Floriy Batsevych, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Alesh Brandner, Doctor of Philology, Professor (Brno, Czech Republic); Kateryna Horodenska, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Przemysław Józwikiewicz, Doctor of Philology, Associate Professor (Wrocław, Poland); Nina Klymenko, Doctor of Philology, Professor, corresponding member of NAS of Ukraine (Kyiv, Ukraine); Maria Koniushkevich, Doctor of Philology, Professor (Grodno, Belarus); Tetiana Kosmeda, Doctor of Philology, Professor (Poznan, Poland); Oleksiy Kretov, Doctor of Philology, Professor (Voronezh, Russia); Czesław Lachur, Doctor of Philology, Professor (Opole, Poland); Vladimir Manakin, Doctor of Philology, Professor (Zaporizhia, Ukraine); Anatoliy Moysiienko, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Larysa Pisarek, Doctor of Philology, Professor (Wrocław, Poland); Lyudmyla Popovych, Doctor of Philology, Professor (Belgrade, Serbia); Igor Protsenko, Doctor of Philosophy, Associate Professor (Asunción, Paraguay); Vasil Ragavtsov, Doctor of Philology, Professor (Mogilev, Belarus); Michal Sarnowski, Doctor of Philology (Wrocław, Poland); Svitlana Sokolova, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Maya Vsevolodova, Doctor of Philology, Professor (Moscow, Russia); Ivan Vyhovanets, Doctor of Philology, Professor, corresponding member of NAS of Ukraine (Kyiv, Ukraine); Stanislav Zhazha, Doctor of Philology, Professor (Brno, Czech Republic).

Editorial Board: Anatoliy Zahnitko, Doctor of Philology, Professor, corresponding member of NAS of Ukraine (Editor-in-Chief) (Vinnytsia, Ukraine); Illya Danyliuk, Candidate of Philology, Associate Professor (Web Editor) (Vinnytsia, Ukraine); Inna Bohdanova, Candidate of Philology (Executive Secretary) (Vinnytsia, Ukraine); Iryna Domracheva, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Olena Karpenko, Doctor of Philology, Professor (Odesa, Ukraine); Iryna Kochan, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Zhanna Krasnobaieva-Chorna, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Halyna Lukash, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Volodymyr Mozgunov, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Vira Poznanska, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Anatoliy Prykhodko, Doctor of Philology, Professor (Zaporizhzhia, Ukraine); Mykhaylo Seniv, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Marjan Skab, Doctor of Philology, Professor (Chernivtsi, Ukraine); Mykola Stepanenko, Doctor of Philology, Professor (Poltava, Ukraine); Hanna Sytar, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Mykhaylo Vintoniv, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine).

Reviewers:

Biskub I., Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Applied Linguistics at Lesya Ukrainka Eastern European National University;

Greshchuk V., Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of the Ukrainian Language at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;

Oleksenko V., Doctor of Philology, Professor, Dean of the Faculty of Philology and Journalism at Kherson State University.

Publication is approved by HAC of Ukraine as a special ("The List No 1 of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. – 1999. – No 4); ("The List of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. – 2009. – No 12; approved by the Resolution of the Presidium of HAC of Ukraine No 1-05/5 dated 18.11.2009; Decree No 515 of MES of Ukraine dated 16.05.2016). Certificate of State Registration of Printing Mass Media of Series KB № 21878-11778PIP dated 18.01.2016. The collection was approved for publication by the Academic Council of Vasyl' Stus Donetsk National University (Proceedings No 14 dated December 2nd, 2016).

Founder: Vasyl' Stus Donetsk National University of MES of Ukraine.

At use the materials of the series reference to "Linhvistychni Studiyi / Linguistic Studies" is obligatory.

Official website of the Collection: <http://www.linguisticstudies.org/>.

Л 59 **Linhvistychni Studiyi / Linguistic Studies** : collection of scientific papers / Vasyl' Stus Donetsk National University; Ed. by Anatoliy Zahnitko. – Vinnytsia : Vasyl' Stus DonNU, 2016. – Vol. 32. – 120 pp.

Print ISSN 1815-3070

Online ISSN: 2308-0019

ISBN 966-7277-88-7

The collection considers current issues of the theory of language, ascertains the tendencies of evolution of morphological and syntactic categories, identifies the topical issues of comparative-typological study of languages, as well as text linguistics, discourse studies, and discourse analysis, determines the peculiarities of functional semantics of lexical and phraseological units, outlines the features of ethnolinguistics, linguoculturology, and onomastics, highlights the areas of applied linguistics, denotes the evaluation of relevance and importance of recent linguistic works.

The collection is intended for scientists, lecturers, post-graduate students and students-philologists.

© Vasyl' Stus Donetsk National University, 2016

© Contributors, 2016

Лінгвістичні студії / Linguistic Studies

«Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» (Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії КВ № 21878-11778ПР від 18.01.2016 року) – **реферований міжнародний** збірник наукових праць, започаткований у 1994 році в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса. До Редакційної ради та Редакційної колегії збірника входять високоавторитетні дослідники з провідних наукових установ та вишів різних країн. Видання містить оригінальні авторські наукові дослідження теоретичного і прикладного спрямування з різних проблем сучасного мовознавства, зокрема, з актуальних проблем теорії мови, дериватології, еволюції морфологічних та синтаксичних категорій, зіставно-типологічного вивчення мов та лінгвістики тексту, дискурсивних студій та дискурс аналізу, особливостей функційної семантики лексичних та фразеологічних одиниць, площини прикладної лінгвістики, соціолінгвістики, етнолінгвістики, ономастики та історії мов та ін.

Збірник наукових праць «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» **внесено до переліку наукових фахових видань України**, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук («Перелік № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. – 1999. – № 4; «Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. – 2009. – № 12; затверджено постановою президії ВАК України від 18.11.2009 р. №1 05/5; Наказ № 515 МОН України від 16.05.2016 р.).

Інформація про міжнародну реєстрацію збірника

- Genamics JournalSeek (за підтримки OCLC як частини the WorldCat Knowledge Base)
- the WorldCat Knowledge Base
- ULRICHSWEB™ Global Serials Directory
- Google Scholar
- Index Copernicus International (ICV 2012: 5.58; ICV 2013: 6.14; ICV 2014: 68.32)
- ResearchBib
- Polska Bibliografia Naukowa (Polish Scholarly Bibliography)
- Electronic Journals Library EZB (Regensburg, Germany)
- Реферативна база даних «Україніка наукова»
- Український реферативний журнал «Джерело»

Linhvistychni Studiyi / Linguistic Studies

Linhvistychni Studiyi / Linguistic Studies (Certificate of State Registration of Print Media KB # 21878-11778IIP on 18.01.2016) is a **peer-reviewed international** collection of scientific papers founded in 1994 at Vasyl' Stus Donetsk National University. Both Editorial Council and Editorial Board include highly qualified experts and researchers from leading academic institutions and universities from different countries. The collection contains original scientific theoretical and applied studies on various issues of modern linguistics, particularly, on the current issues of the theory of language, derivative studies, evolution of morphological and syntactic categories, topical issues of comparative-typological study of languages and text linguistics, discourse studies, and discourse analysis, the features of functional semantics of lexical and phraseological units, the areas of applied linguistics, sociolinguistics, ethnolinguistics, onomastics, and history of languages, and others.

The collection of scientific papers *Linhvistychni Studiyi / Linguistic Studies* is **included into the Index of Specialized Scientific Journals of Ukraine**, in which outcomes of the dissertations for obtaining the scientific degrees of Doctor and PhD can be published (“The Index # 1 of Specialized Scientific Journals of Ukraine, in which Outcomes of the Dissertation for Obtaining the Scientific Degrees of Doctor and PhD can be Published” // Bulletin of HAC of Ukraine. – 1999. – # 4; “The Index of Specialized Scientific Journals of Ukraine, in which Outcomes of the Dissertation for Obtaining the Scientific Degrees of Doctor and PhD can be Published” // Bulletin of HAC of Ukraine. – 2009. – # 12; approved by the Resolution of the Presidium of HAC of Ukraine on 18.11.2009 #1 05/5; Decree No 515 of MES of Ukraine dated 16.05.2016).

Abstracting / Indexing Information

- Genamics JournalSeek (with support of OCLC as a part of the WorldCat Knowledge Base)

- the WorldCat Knowledge Base

- ULRICHSWEB™ Global Serials Directory

- Google Scholar

- Index Copernicus International (ICV 2012: 5.58; ICV 2013: 6.14; ICV 2014: 68.32)

- ResearchBib

- Polska Bibliografia Naukowa (Polish Scholarly Bibliography)

- Electronic Journals Library EZB (Regensburg, Germany)

- Реферативна база даних «Україніка наукова»

- Український реферативний журнал «Джерело»

ЗМІСТ

Загнітко Анатолій	Вступ	11
РОЗДІЛ I	Теорія мови	13
Лабетова Вікторія	Категорія визначеності / невизначеності у світлі функціонального підходу до вивчення мови	13
Шафернакер-Швірко Анна	Креативність у викладанні	18
РОЗДІЛ II	Актуальні проблеми морфології	22
Загнітко Анатолій	Відмінкова концепція Юрія Шевельова: безприйменникові родовий і знахідний	22
Куц Наталія	Визначення частки та її функційних різновидів (з опертям на сучасний український дискурс)	30
Тищенко Олена	Еліптичні субстантиви в новогрецькій мові	33
РОЗДІЛ III	Теоретичні питання синтаксису	37
Калашник Оксана	Займенник як засіб творення стилістичних фігур	37
РОЗДІЛ IV	Функційна семантика лексичних і фразеологічних одиниць	42
Бороденко Людмила	Генетична специфіка іншомовних елементів у сучасній україністиці (на матеріалі ідіостилів Ю. Андруховича, І. Карпи, І. Роздобудько, О. Забужко)	42
Пєфтїєва Олена	Гене́за образного лексико-семантичного варіанта слова	45
РОЗДІЛ V	Актуальні проблеми зіставно-типологічного вивчення мов	51
Гнатюк Любомира	Комунікативно-прагматична типологія іронії-ефекту зі стратегічною амбівалентністю в англійській і українській мовних традиціях	51
Молчко Оксана	Відтворення культурно-специфічного смислу порівняння у перекладі (на матеріалі фауноназв БИК, ВІЛ, ТУР в українській та англійській мовах)	58
РОЗДІЛ VI	Проблеми лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики	62
Арешенкова Олександра	Комунікативно-прагматичний потенціал маніпулятивних формул у текстах комерційної реклами	62
Космеда Тетяна	Актуалізація категорій «лінгвонаціоналізм» і «лінгвопатріотизм» у сучасному мовознавстві	66
Федорюк Лілія	Методологія аналізу структури концепту: когнітивний та лінгвокультурологічний аспекти	70
Чабан Васи́лина	Концепт GODNOŚĆ у словниках польської мови	76
Юлдашева Людмила	Мотиваційні типи номінування сучасних українських творів	82
РОЗДІЛ VII	Лінгвогеографія, соціолінгвістика, ономастика й термінологія: актуальні підходи, категорії та аспекти	88
Фалафівка Олеся	Мовні маркери стереотипності в описах національних характерів (на матеріалі української газетної публіцистики)	88
РОЗДІЛ VIII	Прикладна лінгвістика: напрями й аспекти дослідження	93
Данилюк Ілля	Автоматизовані методи опису та розпізнавання мовної особистості	93
Ситар Ганна	Алгоритм розпізнавання синтаксичних фразеологізмів у тексті: спроба побудови	100

РОЗДІЛ ІХ	Хроніки	109
Юзвікевич Пшемислав	Вроцлавській україністиці – 15 років	109
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ		119

CONTENTS

Zahnitko Anatoliy	Introduction	11
SECTION I	Theory of Language	13
Labetova Victoria	The Category of Definiteness Indefiniteness through the Prism of Functional Approach to Language Studies	13
Szafernakier-Świrko Anna	Creativity in Teaching	18
SECTION II	Current Issues of Morphology	22
Zahnitko Anatoliy	Case Conception of Yuriy Shevel'ov: Non-Prepositional Genitive and Accusative	22
Kushch Natalia	Definition of Particle and Its Functional Varieties (with Reliance on Modern Ukrainian Discourse)	30
Tyschenko Olena	Elliptic Substantives in Modern Greek	33
SECTION III	Theoretical Issues of Syntax	37
Kalashnyk Oksana	A Pronoun as a Means of Stylistic Figures Formation	37
SECTION IV	Functional Semantics of Lexical and Phraseological Units	42
Borodenko Lyudmila	Genetic Peculiarities of Borrowed Language Elements on Modern Study of Ukrainian Literature (on the Material of Idiostyles of Yu. Andrukhovich, I. Karpa, I. Rozdobudko, O. Zabuzhko)	42
Peftieva Olena	Genesis of Figurative Lexico-Semantic Variant of a Word	45
SECTION V	Current Issues of Comparative-Typological Study of Languages	51
Hnatiuk Lubomira	Communicative-Pragmatic Typology of Irony-Effect with the Strategic Ambivalence within the English and Ukrainian Language Traditions	51
Molchko Oksana	Reproduction of the Culturally Specific Sense of Simile in Translation (a Case Study of the Fauna Name <i>Ox</i> , <i>Bull</i> and <i>Tur</i> in Ukrainian and English)	58
SECTION VI	Issues of Text Linguistics, Discourse Studies, and Cognitive Linguistics	62
Areshenkova Oleksandra	Communicative Pragmatic Parameters of Manipulative Formulas in the Advertising Text	62
Kosmeda Tetiana	Actualization of Categories <i>Linguonationalism</i> and <i>Linguopatriotism</i> in Modern Linguistics	66
Fedoryuk Liliya	The Metodology of Concept Structure Analysis: Cognitive and Linguoculturological Aspects	70
Chaban Vasylyna	Verbalization the Concept of Dignity in Polish Dictionaries	76
Yuldasheva Lyudmila	Motivational Types of Nomination of Modern Ukraininan Works of Literature	82
SECTION VII	Linguogeography, Sociolinguistics, Onomastics, and Terminology: Current Approaches, Categories, and Aspects	88
Falafivka Olesya	Linguistic Markers of Stereotype in National Character Descriptions (Based on Ukrainian Newspaper Articles)	88
SECTION VIII	Applied Linguistics: Trends and Aspects of Studies	93
Danylyuk Illya	Automated Linguistic Personality Description and Recognition Methods	93
Sytar Hanna	Algorithm of Syntactic Idioms Recognition in the Text: Attempt of Construction	100

SECTION IX	Chronicles	109
Jóźwikiewicz Przemysław	Ukrainian Studies in Wrocław – 15 years	109
CONTRIBUTING AUTHORS		119